

ist. Germ. D.
278

PANEGYRICVS
CHRISTIANI ORBIS
SUMMO PRINCIPI

ET
INVICTISSIMO CAESARI

LEOPOLDO,

ROMANORVM IMPERATORI SEMPER
AVGVSTO, GERMANIAE, HVNGARIAE,
BOHEMIAE, DALMATIAE, CROATIAE, SLAVONIAE REGI,
ARCHIDVCI AVSTRIAE, DVCI BVRGVNDIAE, STIRIAE, CA-
RINTHIAE, CARNIOLAE ET VVIRTENBERGAE, COMI-
TI HABSPVRGI, TIROLIS ET GORICII
AC RELIQA,

DOMINO SVO LONGE CLEMENTISSIMO,
IPSO MAIESTATIS EIVS
NATALI DIE

HOC EST,
IX IVN. STILI NOVI *clō* 15cXCV
IN ACADEMIA FRIDERICIANA
BRANDENBURGICA

SVBIECTISSIMA DEMISSISSIMAQVE DEVOTIONE DICTVS

A
CHRISTIANO VVILHELMO DE KESSEL,
EQVITE SILESIO.

TYPIS CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, ACAD. TYPOGR.

(Halae.)

ist. Germ.
p. 27, 8.

Hist. Germ. Imp. J. 25. 1746
4

PANEGYRICVS
CHRISTIANI ORBIS
MAXIMO PRINCIPIS

ET
INVICTISSIMO CAESARI

WILHELMUS

ROMANORVM IMPERATORI SEMPER

AVGVSTO, GERMANIAE, HUNGARIAE,

BOHEMIAE, DALMATIAE, CROATIAE, SLOVONIAE REGI,

ARCHIDVCI AVSTRIAE, DVCI BVRGVNDIAE, STIRIAE, CAR-

INTHIAE, CARINOLIAE ET VIRTHEMBERGAE, COMI-

TI HESPERIORVM, TIBOLIS ET CORCORI-

AC BELLOVAE.

DOMINO SVO LONGE CLEMENTISSIMO,

IN ANNO MAIESTATIS SVAE

NATALI DIE

MDCCXCVI

IN ACADEMIA ERUDITIONIS
BRANDENBURGICAE

AVCTISSIMO DEDITIONISQUE DEVOTIONE DICITVS

WILHELMO VVILHELMO DE KESSEL

AVCTORE

LEONHARDO

AVCTORE

LEONHARDO

AVCTORE

LEONHARDO

AVCTORE

LEONHARDO

AVCTORE

LEONHARDO

AVCTORE

LEONHARDO AVCTORE

ORATIO
PANEGYRICA.

Quod bonum felix faustumque sit, huius diei lucem, quæ orbi Christiano post diuinas solennitates festorum dierum lætabilis semper & veneranda inprimis est, ea religione ac ritu, vt a maioribus traditum accepimus, pie, legitime, ac submisse celebramus. Ita enim instituerunt prisci mortales, cordatissimi homines, vt illum diem, quo in lucem editi essent, velut festum & solennem inter familiares quisque atque amicos singuli suos colerent, Deoque munus annale soluerent, cuius benignitate factum esse intelligebant, vt suæ vel suorum ætati nouum quisque annum possent adnumerare. Quæ quidem res, sicut iustam rationem in priuatis & singulis habet, vt pia mente reputetur, quot quisque beneficia superiori anno vel sibi vel suis etiam acceperit, quæ cæ-

A

lo de-

lo debeat, & ad gratias agendas beneficiorum auctori obstrictum se esse sentiat: ita profecto natalibus magnorum Principum, quorum salute populorum salus & incolumitas continetur, id agendum maiori ritu ac religione est, quia quanto vniuersitas præstat singulis, tanto maius momentum ex illius prosperitate, qui omnibus præest, quam ex singulis ac priuatis hominibus pendet. Quantam nunc putatis officii rationem, auditores, nobis esse, quibus non Principis, qui sui similes atque pares habet, sed qui primas in Christiano orbe partes & summum inter mortales locum tenet, natalis dies agendus & pia religione celebrandus est. Hac enim luce, quod omnibus lætandum est, auspiciatissimum diem ante hos quinquaginta quinque annos exortum esse gratulandi recordamur, quo inuictissimus augustissimusque Imperator **LEOPOLDVS** & Rex multarum gentium, magnarumque regionum Dux atque Princeps supremus, tanquam carum pignus & cæleste munus, Christiano orbi & præcipuis Europæ terris diuinitus datus commendatusque fuit. Ex cuius auspiciatissimo imperio quantum in Germaniam, Hungariam, & adiacentes regiones redundauerit commodorum, quum nemini nostrum possit ignotum esse aut vlllo modo dubitatum; videtis, summi & splendidi-

disi-

disfimi auditores, quanta necessitas sit nostri officii, quanta etiam gratæ mentis obligatio, ut huncce diem religiosius quam alios, tanquam festum & solennem, transigamus dicendo agendoque omnia, quæ fausti bonique ominis in tali solennitate ex prisca consuetudine haberi consueverunt. Antiqui moris erat, ut natali Principis die merum genio funderent, aliaque facerent dicerentve, quæ a Christianorum pietate aliena sunt. Nos misis illis, quæ a morum sanctitate abhorere videntur, id agendum celebrandumque nobis suscipimus, quod pium & Deo gratum, & summo Christiani orbis Principi honorificum, & patriæ nostræ nobisque vniuersis salubre atque commodum esse existimamus. Deo fundemus preces, Deo vota præteriti temporis exsoluemus, & futuri noua concipiemus, gratias agentes, quod optimum Imperatorem per tot annos nobis conseruauerit, imperium eius contra tot hostium insultationes tutum securumque præstiterit, idque per ingens spatium prouinciis nouis auxerit, aut restitutis potius, quæ maiorum ætate a barbaris ablata per vim atque iniuriam fuerant. Quod si patrum avorumque memoria huius generis solennitates etiam calamitosi temporibus non neglectæ aut prætermissæ fuerunt, etsi clades plures quam victoriæ in iis numerarentur: quan-

to magis nunc putatis, auditores, idem officii per-
agendum nobis esse, postquam tot victoriis, tot
tropæis atque triumphis imperium augustissimi
Imperatoris diuinitus auctum amplificatumque
videmus? Iustas itaque rationes vniuersa Germa-
nia, & quæ adiacent, Hungariæ atque Bohemiæ
regna habent, cur diem hunc candidissimo calcu-
lo notent, & faustissimi ominis rebus atque gra-
tulationibus transigant, Deumque votis atque
precibus fatigent, vt sacratissimum Caput Roma-
ni Imperii conseruet, victorias atque triumphos
augeat, & cum pacis stabilimento maiorem in di-
es felicitatem reducat. Hæ sunt communes rati-
ones, quæ vniuersos obligant sub felici imperio
tam victoriosi Principis atque Cæsaris agentes:
sunt etiam aliæ non quidem priuatæ, quia ad mul-
tos pertinent, sed tamen minus communes caus-
sæ, quæ hanc vel illam gentem aut societatem ex
pietatis legibus constringunt, vt quod omnes fa-
ciunt miro studio & submissa veneratione, cura-
tius & ipsæ & maiori solennitate perficiant. In qui-
bus nostram Fridericianam quoque esse, tan-
quam singularibus priuilegiis atque immunitati-
bus a benignissimo Imperatore ornatam, non est
quod admoneamini, auditores, quum fixum ani-
mo, memoriaque hæreat, neque vlla vnquam æ-
tas obliuioni datura sit, quantum beneficium su-
perio-

periori anno, aut paullo citius, a Cæsarea Maie-
state Academia nostra acceperit. Non credo,
quemquam vestrum esse, qui dubitet, iustis ra-
tionibus, quod laudo, officium inniti: illud ve-
ro etiam non incertum mihi est, plurimos for-
tassis esse, qui mirentur, si faciendum hoc die of-
ficium est, quid sit, quod, cum tot summi viri se-
deant doctrina & ingenio clarissimi; ego potis-
simum surrexerim ad dicendum, qui cum iis,
qui sedent, neque ætate, neque ingenio, neque
auctoritate comparandus sum. Fateor, cum o-
ra & vultus vestros in me conuersos intueor.,
me grauitè vereri, quid de me ac conatu meo
iudicaturi sitis. Dicendum enim est de summo
Principe, quem orbis Christianus habet, & de
gestis eius maximis, quibus nec excellentissimi
oratoris ingenium sufficiat: dicendum etiam in
illustri hoc eruditissimorum hominum con-
uentu, qui singuli munus hoc, quod obiturus
sum, & maiori dexteritate suscipere, & felicius,
quam ego, perficere ac expedire possunt. Sed
tamen sunt aliæ & propriæ quædam rationes,
quæ dubitantem me confirmant, vt, quod in-
gressus sum institutum, sine hæsitatione perse-
quar. Patriam enim meam, Silesiam, potentis-
simæ Austriacæ Domui, arctiori nexu, quam ce-
teras Germaniæ partes, deuinctam esse, nemi-

B

nem

nem vestrum ignorare credo, cuius vel solius
caussa veniam mihi spero, quod ceteros præ-
stantiores viros officii solennitate anteuertam.
Nota mihi beneuolentia vestra, nota singularis
humanitas, per quam utique futurum esse con-
fido, vt excusatio mea fortassis non reiiciatur.
At vero dum de vobis bene omnia spero, aliud,
idque maximi momenti superest, quod deter-
rere me a proposito possit. Vereor enim, ne
irreuerentior sacra Maiestatis videar, dum de
magnitudine eius non quo decet sermone, qui
supra ingenium meum est, sed inculto & incon-
dito verba publice facturus sum. Esse hoc fa-
teor, quod maxime percellat animum meum,
vt timidius aggrediar, quod mihi nunc perse-
quendum video. Cum vero in animum indu-
co, quo maiores sunt Principes, eo clementiori
voluntate esse, quod de augustissimo Imperato-
re ita certum perspectumque est, vt inusitatam
eius indulgentiam omnes mirentur, omnes et-
iam tam subiecti imperio illius, quam exteri
quoque experiantur: utique demississima ve-
neratione in hanc spem adducor, futurum esse,
vt Sacra Cæsarea Maiestas officium meum,
quamuis humile atque exiguum, non despiciat,
quia hoc clarissimum terræ fidus cælestium be-
nignitatem æmulatur, quorum hæc indoles at-
que

que natura est, vt nec infimis rebus suam lucem, suamque vim & efficaciam negent, sed humillima æque atque summa collustrent, foueant, conferuent, & ad maturitatem, cui destinata sunt, suis quodque temporibus perducant. Magnorum itaque Principum, & in primis maximi, qui Caput reliquorum est, magnam vtique, & huius, qui maximus est, maximam quoque ac prorsus singularem & inusitatam decet clementiam esse, qua in præsentis etiam fretus, quamquam exiguo ingenio & mediocri apparatu instructus, in illud munus ingredior, quod mihi, postquam in hunc locum adscendi, necessarium nunc esse ac ita impositum sentio, vt defugere illas partes mihi amplius non liceat, sed persequendum sit quod suscepi, quocumque etiam euentu fiat, quem tamen, quum certus sim de maximi Imperatoris singulari bonitate, per vestram etiam, auditores, beneuolentiam non nisi benignum atque facilem mihi promitto. Qui in Regum Principumque laudibus tradendis versantur, plerumque ita auspicari consueuerunt, vt generis origines, & antiquam nobilitatem ex alto trahant, ac gloriæ insigne monumentum suis, quos laudaturi sunt, inde arcessant. Ego vero, quod aliis præcipuam laudationis partem dat, non attingo, nec huius consilii mei veniam peto. Quis

B 2

enim

enim tam ignarus est omnium rerum, vt nesciat, Austriacorum præpotentem gentem ea antiquitate esse, vt non dubiis rationibus, per Habsburgicos Comites, ad Carolum magnum & alius originem suam referat, & tam inusitato splendore dignitatis, vt per quatuor secula augustos Imperatores, aut continenti serie, per plures, quam ducentos quinquaginta annos ex sese procreauerit. Iuniores Principes hæc consuetudo illustret, vt maiorum gloria suam adaugeant, cum ex se per ætatis rationem nihil adferant, præter spem magnitudinis, cuius augurium ex ingenio capiendum est. Habet ex Maioribus suis insignem gloriam LEOPOLDVS, sed sua gloria ipse maior est & omnes Maiores suos & virtutis laude & fama triumphorum longe antecellit, cum tot bella cum Turcis gesta fuerint superiori & nostro seculo, sed nunquam felicius, quam auspiciis augustissimi LEOPOLDI. Ignoscant igitur magnæ Maiorum animæ, quod illorum gloriam, quæ itidem magna & mirabilis est, & sæpe etiam laudata, nec posteritati silenda, in præsentem transeamus. Nam tantam in vna progenie LEOPOLDO, invictissimo Imperatore, invenimus, vt nec illi enarrandæ ingenium nobis aut dicendi facultas suppetat. Antequam vero istam ex tot bellis & victo-

victo-

victoriis, & aliis meritis mirificis partam enu-
meremus, in fontes tantæ magnitudinis atque
felicitatis inquirendum nobis videtur. Semina
virtutis natura dat, sed non ipsam virtutem &
gloriam; ars est bonum fieri, & industriæ opus
felicitas, ad quam vnum ducem natura dat, in-
genium atque indolem: cetera quæ ducant, sunt
reeta institutio & studia literarum. Incredibile
est, quantum utilitatis ad Rempublicam doctri-
na liberalium artium & præclaræ disciplinæ ad-
ferant, cum ii, quos summi Numinis benignitas
in rebus lætioribus collocauit, atque in ceteros
imperium habere iussit, summa ope atque cu-
ra enituntur, vt pectus suum earum artium cog-
nitione impleant, quibus instructi rempubli-
cam capeffere, eamque tutari firmiter ac stabili-
re possint. Hoc enim pacto vident, discunt, & in-
telligunt omnia, quæ egregie tradita humano
generi, ac literarum monumentis per eos confi-
gnata sunt, qui toto vitæ suæ cursu operam bo-
næ menti dederunt, & quod singulis tempori-
bus in Imperiis ac Rebuspublicis salutare obser-
vatum fuit, ad consequentium seculorum vsum
posteris reliquerunt. Tantos & tam præclaros
fructus literarum disciplinæ ad ciuilem pruden-
tiam & regendam Rempublicam adferunt, quæ
hoc salutare habent ac maxime frugiferum, vt

C

omnis

omnis exempli documenta in illustri posita monumento proponant, vt quisque inde capiat, quod sibi & reipublicæ suæ imitetur, etiam foedum inceptu, foedum exitu obseruet, quod vitet ac abominetur. Credo, vos mecum consentire, auditores, quando dixero, magnam aut præcipuam partem felicitatis publicæ, qua Germania & Romanum Imperium difficillimis his temporibus inter tot bella & tumultus se conseruat, augusti Imperatoris sapientiæ & imperandi prudentiæ imputandam esse. Hanc ex præclaris studiis hausit, quibus adolescentiam suam exegit: hanc assidue auget, non tantum vsu rerum maximarum, quibus in imperio exercetur, verum etiam studiis, quibus curas regnandi recreat, & tanquam alter Osymanduas, medicinam ex bibliothecis capit: aut tanquam Augustus Cæsar, qui quo summo studio in rem literariam erat, ædibus suis in Palatino monte Apollinis templum adiunxit & Bibliothecam Apollineam. Huius successor & imitator, etiam hoc nomine semper Augustus LEOPOLDVS, instructissimam bibliothecam, quam a Maioribus suis accepit, in singulos annos tot accessionibus auget, vt Vindeboniensis Bibliotheca cum amplissimis, quas Gallia & Italia habent, contendere de multitudine librorum, aut Codicum antiquitate

quitate

quitate possit. Præclare factum & Principe maxime dignissimum, quo tanto plus commodi ad Rempublicam adfert, quanto præstantior animus est corpore, & literarum virtutisque studia ceteris mortalium rebus antistant. Quo etiam plus gloriæ meretur, quam vel amplissimis substructionum molibus, quanquam neque has deesse Bibliothecæ suæ augusta liberalitas LEOPOLDI finat, qui tam pretioso thesauro, splendidissimam domum, tanquam Musarum templum, ædificat. Quo Magnum Alexandrum mihi imitari videtur, qui tanti fecit Homeri carmina, vt in pretiosissima capsula, quam Persica gaza habebat, hunc librum, tanquam inæstimabile bonum & ceteris omnibus rebus anteferendum, reponi iuberet. Videmus sic limpissimum fontem, vnde sapientiam, quam in LEOPOLDI imperio miramur, haustam esse ac per tot regna & prouincias diffusam, non est quod dubitemus. Certi de illa fuerunt Imperii Procures ac Electores, qui iuuenem quamvis, dignissimum omnium & maxime idoneum censuerunt, vt gloriosæ memoriæ Parenti FERDINANDO III, fatorum lege ex rebus mortalium erepto, sicut antea in ceteris regnis, ita etiam in Romano imperio & Germaniæ regno succederet. Itaque faustis auspiciis ac felicis-

licissimo fidere, quod euentus probauit, cum
decem & octo annos natus fuisset, LEOPOL-
DVS Imperator augustus renuntiatus & Fran-
cofurti ad Moenum sollemnissime inauguratus
fuit. Ingens omnes lætitia capiebat, & spei re-
spondebat felicissimus successus. Collisi tunc in-
ter se fuerant Reges Sueciæ atque Poloniæ, &
rursus Suecus cum Daniæ & Noruegiæ Rege.
Videbatur flamma latius per plures Europæ
Regiones peruasura, & Germania nescio quod
malum ex quorundam Principum dissensionibus
metuebat; Noster autem augustissimus
LEOPOLDVS ea statim ab initio imperii
fuit auctoritate, vt per primum biennium, eius
partim consiliis ac hortamentis, partim fortitu-
dine & ostenso exercitu, quæ disrupta erant
componerentur, & duo vicini Reges, Polonus
atque Danus adhuc grauius ex Regno Sueciæ
conculsi, & tantum non subuersi, LEOPOL-
DO auctore stabilirentur, vt sine adulatione il-
lustris Poeta Cæsari gratulatus fuerit, tot annos
illum regnasse, quot Reges restituerit, Cæsaris
esse annos suos ita numerare. Augebat felici-
tatem seculi, quod sub idem tempus, diuturna
bella, quæ Gallos inter & Hispanos gesta fue-
rant, Pyrenæa pace auspicato finita, & pax ubi-
que per Europam restituta fuit, & sanctis foede-
ribus

ribus religiosissime corroborata. Britannica quoque Regna, intestino tumultu agitata, tunc vsurpatore sublato, ad legitimum heredem reducebantur. O felicem ætatem, & verissime dignam, quæ cum aurea Augusti Cæsaris conferretur, qui pacato terrarum orbe, ter Ianum Geminum, indubitato tranquillitatis documento, clausit, quamuis multo sanguine, hoc est, ciuilibus atque externis bellis, illa pax Romanis parta fuerat. Noster autem augustissimus Imperator, sine pugna pacem, ostenso tantum bello, quod pulcherrimum genus victoriæ est, diuersis regnis reddidit, & auctoritate sua etiam ad alios contulit, vt faciliorem pacificationem haberent. Deum immortalem! quanta spes futuri temporis ex tam auspiciatis initiis renata erat? Quantam felicitatem sibi in posterum quisque promittebat? Vt vero sunt res mortalium, tam felix cursus secundæ fortunæ, Turcorum invasione, sed maiore cum ipsorum damno, suppressus quodammodo aut interruptus parumper fuit. Operæ erit pretium, vt ab ipsa origine repetamus, vnde tempestas orta fuerit, quæ Hungariam vastabat, & terrorem ipsi Germaniæ nostræ inferebat. Veteris Daciæ pars maior & opulentior, quam Transiluaniam appellamus, maiorum ætate ab Hungariæ Regno vi ac fraude

D

fraude

fraude auulsa, Principi parebat, qui in fide ac clientela Turcorum erat. Cum vero Poloniae Rex, vt modo diximus, a Suecis premeretur, Transiluanus quoque hostibus eius accessit, vel vt praedam opimiolem ageret, vel vt Regi fugituo, si fata ferrent, succederet: spe autem frustratus sua, & ingenti clade adfectus, Turcorum quoque indignationem incucurrit, quibus inuitis ac inconsultis hanc expeditionem in Polonos ingressus fuerat. Hoc itaque expulso, & Varadino Maiore, valido munimento in Hungariae finibus, expugnato, patentiorem viam in illud Pannoniae regnum & adiacentes regiones sibi Turci aperuerunt. Intelligitis sic, auditores, quam ex propinquo periculum impendit, cui depellendo & paci conseruandae omnem industriam omnesque curas prouidentissimus intendebat Imperator, nihilque praetermisit, quod ad tuendam tranquillitatem & nouo foedere confirmandam faceret. Quae vero fides, quanam religio barbaris inest? quod minime putassetis, inopinato aduolabant hostes, & Neuhuselio capto, quod munitissimum oppidum ad Nitram est, tanto furoris ac audaciae processerunt, vt V Vaga amne traiecto, in Morauiam vsque excurrerent, ferro & igne vastantes, quidquid obuium habebant; nec exiguum homi-

obuium

DFG

homi-

hominum numerum in seruitutem miserabilem raptarent. Hoc vno impetu & vna quasi procella, antequam copiarum satis conscriberetur, multa Hungariæ perculsa & prostrata fuerunt, quæ inuictissimus Imperator breui post tempore erexit singula atque ita restituit, vt vndique collecto milite, non tantum limitem Germaniæ contra quasuis incursationes tueretur; verum etiam in Hungaria barbaros hostes bis iustis proeliis superaret, semel ad Leuenzam, iterum ad Rabum fluuium iuxta S. Gothardi fanum, vbi ferociam illorum vsque eo concussit atque fregit, vt nihil salubrius sibi quam cessationem armorum atque inducias existimarent, eisque ad viginti annos pactis ex Hungaria Christiana discederent. Quo tempore etiam augustissimus Imperator noster vtilissimum cepit consilium, vt Comitia Imperii perpetuo haberentur, quo citra moram conuocationis de Republica in quouis subito casu consultari recte, ac consulta statim ad tutandam imperii securitatem expediri feliciter possint, nec amplius hostes celeritate sua & incursione improuisa damnum Germaniæ, vt antea, inferrent. Et ne in posterum aliquando patriæ meæ Silesiæ, aut vicinæ Moraviæ, a Turcis ex Hungaria periculum esset; prouidus Rex & Imperator nouum muni-

mentum LEOPOLDOPOLIM ad VVagam flu-
vium exstruxit, vt sic ex omni parte securitati
Germaniæ confuleret. Noua pax nouam feli-
citatís spem omnibus adferebat, nec illam ina-
nem, sed per sex annos & amplius Germaniæ a-
bunde fructuosam. Non autem in fatis erat, vt
diuturniori pace vniuersa Germania frueretur,
quod ita credo constitutum fuisse, vt magnus
Imperatoris animus maiorem occasionem ha-
beret virtutis suæ maximæ in vtraque fortuna,
& in aduersis æque ac secundis rebus, tanquam
in theatro orbis terrarum, ostentandæ. Non
par virtus gubernatoris est, cum placido & cum
turbato mari vehitur. aduersi aliquid incurrat,
oportet, quod peritiam eius & regendæ nauis
prudentiam ostendat, cum ex hieme illam &
scopuloso mari seruauerit. Bellum omne dete-
stabile est, quod honoris cupiditate & finium
promouendorum causâ suscipitur; at quo de-
fendimus patriam, patriæque libertatem, id ve-
ro honestum & pulchrum est, cuiusmodi sunt o-
mnia, quæ ab inuictissimo Imperatore per tot
annos gesta fuere, hodieque pro libertate ingen-
ti animo & maximo sumptu atque copiis gerun-
tur. Boni patrisfamilias est incendio in vicinis
exorto succurrere ac identidem prouidere, ne
id latius serpat, & in suas etiam ædes transuolet.
Non

Non familiae, sed patriae communis, Germaniae
pater, augustus LEOPOLDVS cum glorio-
sae memoriae Heroe FRIDERICO VVIL-
HELMO, Electore Brandenburgico, exerci-
tus in limitem eduxit, cum graue bellum in vi-
cinis oris exarserat. Foederati enim Belgii Or-
dines a quatuor simul hostibus impetebantur,
nec in exiguo rerum suarum periculo erant, tot
urbibus deditioe captis, & victore hostis exer-
citu iam ad Batauiam interiora procurfante. Pri-
mus fuit Rex Magnae Britanniae, qui ex hostica
illa societate recessit, pro hoste sequefter & pa-
cis auctor futurus: peruicacissimus autem belli
persecutor Rex Galliarum erat, qui, vt solitus
bella ex bellis quaerere, inde in Germaniam in-
vasit, & VVestphaliam, Franconiam, ac Rhena-
num tractum peruagatus multum damni attu-
lit, plus allaturus, nisi vtroque exercitu, Caesareo
& Brandenburgico, coercitus & in angustias saepe
reductus fuisset. Tractum tamen bellum, per
aliquot annos fuit, nec vero ex voluntate & vo-
to Gallorum gestum. Non mediocrem enim
cladem ad Senefam Flandriae passi, altero anno
ad Rhenum veterem militiae magistrum, Du-
cem Turennum, tormento a Caesareis perem-
ptum, amiserunt, nec longe post Rhenano pro-
pugnaculo Philippiburgo excedere coacti fue-
runt.

E

runt.

runt. Tandem compositum bellum Nouio-
magi fuit, & iterum spes futuræ, eiusdemque
stabilioris securitatis, vt credebatur, in Germa-
niam & vicina Regna reducta. Hæc magna, au-
ditores, in alio quouis Principe fuissent, si vero
cum virtute nostri LEOPOLDI conferan-
tur, imparia vtique censenda sunt, nec illam;
quantacunque etiam videantur, exæquare pos-
sunt. Magnum virum & magnis virtutibus mu-
nitum fortuna non in deliciis habet: prætentat
pectus eius, ac dubiis aduersisque rebus sæpius,
quam alios, exercet, ut magnus animus & sin-
gulare virtutis robur cum eximia sapientia ha-
beant, quo se ostendant omnibus, & veræ feli-
citatæ, veræque gloriæ viam per aspera & dura
sibi præparent, eamque, vt perpetua sit, gesta-
rum rerum magnitudine obfirmant. Vt igitur
maximus esset LEOPOLDVS, & tantus et-
iam, quantus erat, appareret, maximo grauis-
simoque periculo non tentandus amplius, sed
quassandus ac vehementissime oppugnandus e-
rat. Turcorum perfidia, quæ vel ipsorum mali-
tiæ, vel aliorum exstimulationi imputanda est,
in caussa fuit, vt nouis periculis Germania expo-
neretur. Nondum vicennales induciæ, de qui-
bus diximus, exactæ erant, cum pacis amantissi-
mus Imperator illarum prorogationem per le-
gatum

gatum postularet, qui vero variis dilationibus tam diu retentus fuit, donec exercitus numerosus, nec opinato impetu, Viennæ moenibus, disrupto induciarum foedere, (nondum enim finitæ erant) admotus esset, quam principem Germaniæ urbem & imperatoris sedem acerrime tormentis, machinis, subfossionibus, & creberri- mo in muros adsultu, sed semper irrito, immanissimi hostes oppugnauerunt. Tum demum, si vnquam alias, luculentissime apparuit, curæ Deo pietatem esse ac iustitiam, & foederum in- violatam conseruationem, cuius prouidentia factum fuit, vt Cæsareus exercitus, qui in Hun- garia erat, hostes properantius ad urbem per- gentes sentiens, pari aut maiore festinatione in altera ripa præuenteret, & quanto satis ad defen- sionem erat, urbem præsidio communiret, sine quo si relicta illa fuisset, vtique facilius tanta bar- barorum multitudo expugnare eam potuisset? Magna quidem præsidiariorum fuit virtus, præ- cipue, qui rexit illos, Comitis Starenbergii, cuius æternum nomen, cum gloria Philippi Palatini & Nicolai Salmensis, qui eandem urbem supe- riori æuo contra Solimannum defenderant, ex æquo perennabit: attamen longe maior mul- titudo barbarorum erat, longeque atrocior illo- rum impetus, quam ut humanis viribus repelli

ac profligari potuerint. Romani gloriantur, cum Hannibal ad portas esset, & tertio ab vrbe lapide castra haberet, Deos restitisse, & diuinitus hostem submotum, neque cælo, sed ab vrbis ipsius mœnibus vim imbrium effusam, & fulmina ex Capitolio coniecta videri potuisse. Facessant Romanorum commentitii Dii. Vienne nam mirifice, & sane diuina ope, a grauisima obfidione liberatam esse, non est quod dubitemus, cum neque tot exercitus, qui auxilio venerant, Cæsareus, Polonicus, Bavaricus, Saxonicus, & collectitius Circulorum, vel dimidiam hostium multitudinem, adæquare potuissent, sed LEOPOLDO, tanquam altero Theodosio, precibus Deo supplicante, vicerunt Christiani exercitus, & hostes Panico terrore percussî, relictis opulentissimis castris in fugam se præcipitem dederunt. Nec vero ita effugere potuerunt, quin plures cæderentur, plures caperentur, ceteri sine pugna, sine vlla damni illatione satis haberent, si persequentium manus euadere vel concitatisimo cursu & confusa præcipatione possent. Omnium dilecte Deo LEOPOLDE, cui æther militat, & hostes humana ope insuperabiles, diuino auxilio vincuntur, fugantur, prosternuntur. Cælo etiam imputamus, quod cum ducentis annis nihil eorum recuperari, quæ Turci rapue-

pue-

puerant, potuisset. Nunc Viennam liberatam
tot munitissimæ vrbes & castella, tot regiones,
immo tot regna sequebantur. Primo impetu
Strigonium, vrbs Archiepiscopalis, receptum.
Neuhuselium, Buda, Taurunum vi & armis ex-
pugnata: Canisiam, Agriam, VVaradinum, &
nuper Gyulam, fames ad deditionem compulit.
Et quis singula recenserebit? summam rem com-
plectar: in Hungariæ regno, quam longum
etiam est, nullum oppidum Turcis, nullum
castrum relictum, etiam totum Sclauoniæ re-
gnum ereptum iniustis possessoribus, & ad Hun-
gariæ Regem, cuius olim fuerat, tandem ali-
quando reductum fuit. Quid vero de proelio-
rum euentu dicemus? & hic Deus adfuit, qui nu-
mine suo Christianos protexit, & Turcos, quo-
ties congressi fuerunt, in fugam dispulit. Pensa-
vimus superiorum temporum clades, ad Moha-
zium, & alibi locorum inauspicatis proeliis acce-
ptas, egregia eodem loco victoria, quam mul-
tos cæsos audiuius ad Salankemen & aliis lo-
cis? & nuper a Petrovvaradino hostem cum in-
genti illius damno reiecimus. nec finem habuis-
set victoria per Seruiæ regnum in Bulgariam
progressa, antequam Turci Europa eiecti fuis-
sent, nisi, quod detestandum, inuidorum quo-
rundam, qui Christianos se profitentur, malitia
F obsti-

obstitisset, qui contra foedus, quod paulo antea iniuerant, in Germaniam irruptione facta, & antiquissimis ad Rhenum urbibus, Romanae antiquitatis monumentis, funditus euersis patriae prouidum Imperatorem **LEOPOLDVM** adegerunt, vt diuideret copias & vtrique hosti pari fortitudine obuiam iret. Vt Romani Hannibalis bello etiam in Macedoniam, Hispaniam, Africam, & Sardiniam exercitus miserunt, vno tempore suis hostibus animi magnitudine tot diuersis locis sufficientes: ita augustissimus Imperator in Hungaria, vtraque Germania, & Italia Subalpina validos exercitus habet, quibus eundem exitum belli, qui Romanis in Punico erat, hoc est certissimam ac nobilissimam victoriam auguramur. Sed quo abripior? non solis bellis pro patria gestis ac gerendis **LEOPOLDI** stat gloria: in toga quoque non minus illa quam in bello clara est. Primum coniugium cum Hispaniae Regis filia, etiam alterum cum Gentili Austriaca, auspicato vtrumque initum, & ceteris rebus felicissimum vtrumque, hoc tantum incommodi habuerunt, quod tot provinciis ac regnis nullum heredem progenuerunt. Tertium vero **AVGVSTAE** Palatinae, Dominae nostrae clementissimae, sterilitatem superiorum vberrime pensauit, edito **FILIORVM**

SERE-

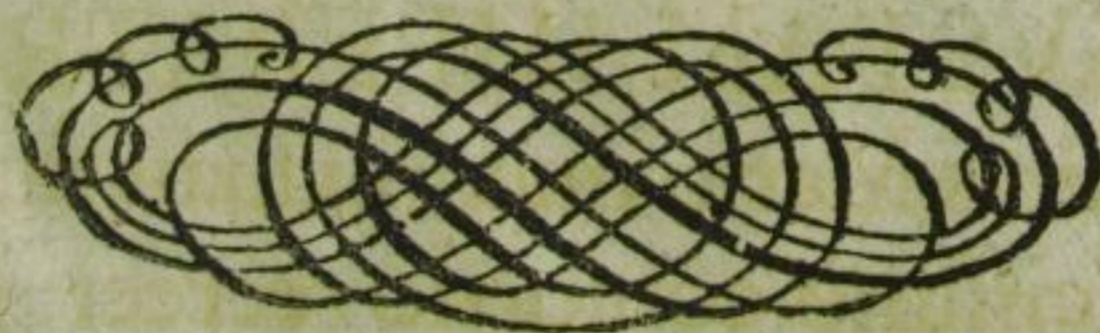
SERENISSIMO PARI, ex quorum indole ac ingenio incredibilem lætitiã capit Pater LEOPOLDVS. Maius quouis triumpho & illustrius est, quod IOSEPHVM, natu maiorem Filium, Hungariæ, finibus mirum quantum prorogatis ampliata, Regem videt tenerum creari; maior adhuc lætitiã fuit, cum eundem vidit REGEM ROMANORVM solennissime inaugurari; cumulat lætitiã indoles CAROLI alterius Filii, Fratrem Regem, quantum per annos licet, cupidissime æmulantis, quo gemino fulcro augustæ suæ Domus optimum Imperatorem necessum est vehementissimè lætari. Percepistis sic, auditores, quantus Imperio Romano & Germaniæ sit Imperator LEOPOLDVS; quanta cura, quantoque sumptu in id incumbat, vt profligatis hostibus, pacem ac tranquillitatem omnibus restituat: quantum constitutione Regis Romani prospexerit, ne aliquando turbarum aut incommodi aliquid patria ex successione capiat. Quod igitur omnium est, & nostræ quoque Fridericianæ, quæ omnia sua ornamenta liberalissimo huic Imperatori debet; id cum primis ego sentio & patriæ meæ dulcissimæ, hoc est Silesiæ, officium esse, quæ non minus habet, quam aliæ prouinciæ hereditariæ, cur benignissimi LEOPOLDI clementiam & pa-

ternum in suos adfectum perpetua laude prædicet. Quin ergo vota coniungamus hoc auspiciousissimo natali die, quo vniuersa Germania lætatur, quo Hungaria, Bohemia, Austria, Silesia gratulantur, quo cuncta Sociorum regna & respublicæ communi se lætitia impertiri cupiunt. Video vos paratos esse, vt voto & adfectu me sequamini. Præibo igitur cunctos, & bona verba, quæ pietas, quæ subiectio suppeditabit, quod feliciter vertat, edisseram. Aeterne Deus, tuum munus est, tuumque ingens beneficium, quod augusta Domus Austriaca floreat, quod de hostibus suis triumphet, quod per tot secula continenti habeat ordine, qui Germaniam nostram regant, & contra quosuis hostes ac inuasores libertatem illius tueantur ac defendant. Tibi itaque gratias agimus, perpetuoque agemus, & in futurum vota nuncupamus, & felici euentu potiti maiori laude beneficentiam tuam prædicabimus. Serua ergo quæsumus, augustum Imperii Caput LEOPOLDVM: hostes illius dispelle, victorias adauge, felicitati cumulum adde, vt vltor perfidarum gentium, & vniuersæ Europæ pacator & liberator celebretur. Serua AVGVSTAM IMPERATRICEM, vt Imperii curas Mariti maximi, suauitate sua leuet atque dulcissimo consortio recreet: serua serenissi-

nissi-

nissimum florentissimumque Regem IOSE-
PHVM, in spem Imperii atque Regnorum ado-
lescentem. Serua etiam CAROLVM, in subsi-
dium fratris Regis genitum: serua serenissimas
FILIAS, augustissimorum Parentum gaudi-
um atque delicias: serua & confirma optimi Im-
peratoris cum Electoribus & Principibus Im-
perii concordiam, vt vno animo vnoque con-
silio agant, quod salubre & frugiferum est, &
communis patriæ publicam rem & communem
vtilitatem auget. Fortunare perge externas
Societates Regum & Rerum publicarum, vt pro
pace restituenda, quisque suum conferat, forti-
ter pugnet, & feliciter triumphet. Da robur ex-
ercitibus, da ministros fideles, vt publicæ vtili-
tati omnes consulant: da omnia, quæ Principis
Christiani & tanti Imperatoris vota & desideria
possunt esse. Denique effice, o Deus optime
maxime, vt florente Imperio atque incolumi
Germaniæ statu hic natalis dies quotannis iu-
cundior lætiorque nobis recurrat, & felicitas

AVGVSTAE DOMVS consummetur
perpetuitate.

... JOSEPH ...
... CAROLUS ...
... AUGUSTINUS ...
... PETRUS ...
... CONCORDIA ...
... FELIX ...
... SOCIETAS ...
... PACIS ...
... PUGNET ...
... CRESCIT ...
... OMNIA ...
... CHRISTI ...
... POSTER ...
... IN ...
... ANTIQ ...
... DOMVS ...
... P. ...

